Ч. 185 (12.841). Львів, середа 19. серпня 1931. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Світова кріза й українська справа.

(Кореспонденція з Відня.)

II.

Це не випадок, що у боротьбі за Европу проти більшовиків і більшовицької небезпеки в Німеччині виступили саме англьо-саксонські держави, країни з найбільше розвинутим капіталізмом і з найсильнішою демократією. З нагоди їх рятункової акції берлінський кореспондент віденської „Н. Ф. Пресс" пише: „Багато людей гадає, що заплатою за західну допомогу мав би бути відворот від німецької східньої політики. Зрозуміло, що англьо-саксонцям неприємно дивитися, як Німеччина правою рукою бере від заходу грошові кредити, а лівою дає товарові кредити СРСР. Зрозуміло, що тут з внутрішнього примусу мають статися деякі зміни в політиці Ратенав..."

Важко припустити, щоб англійські та американські державні мужі не розуміли того, що поміч Німеччині без можностти розвитку її продукційних сил в єдино можливім, східнім, напрямку пропаде марно. А коли це їм тепер ще може й не цілком зрозуміло, то не підлягає сумніву, що дальший розвиток европейських відносин доведе їх дуже скоро до цього переконання, з якого вони примушені будуть зробити найдальше йдучі висновки.

В оцінці більшовицьких відносин европейська політична думка зробила протягом двох років великий поступ. Недавно ще більшовизм вважали в Европі якимсь огидливим гатунком інтернаціонального соціялізму, тепер цеї думки тримаються або ті, яким вона потрібна для поборювання соціялдемократії, або люди дуже зле поінформовані, до яких на жаль належать і деякі українські журналісти, що виписують дурниці про диктатуру пролетаріяту в Радянщині. Недавно ще вважали твердження про невільницьку працю в Радянщині наклепом на більшовиків, тепер-же загально відомо, що невільницька праця є основою більшовицької господарки, з цього зроблено й відповідні висновки в деяких державах, заборонивши довіз до них більшовицьких товарів.

Найменше знає ще світ про міжнаціональні відносини у межах Радянщини. Більшовики вживали не дурно всіх засобів агітації, щоби витворити за кордоном переконання, що національне питання в Радянщині раз на все розвязано, що тут не має жадного національного гнету. Але й тут правда перемагає. Відомий дописувач віденської „Н. Ф. Пресс", Н. Бассехес, наприклад пишучи про першомайську военну параду в Москві висловив припущення, що шалені зброєння Радянщини можуть бути виявом „червоного шовінізму". Від такого припущення недалеко вже й до пізнання того, що цілий більшовизм є нічим іншим як сучасною стадією московського шовінізму. Ствердження справжнього стану міжнаціональних відносин у межах Радянщини може мати величезне значіння для дальшого розвитку боротьби світової демократії проти більшовизму. Ця боротьба буде свідомо спрямована проти господарки московського капіталізму репрезентованого радянським урядом.

Пізнання справжнього стану річей колективним розумом залежить у першій мірі від потреби такого пізнання, від заінтересування тим чи іншим обєктом пізнання. Народи, що душаться в незломнім колі сучасної крізи, мусять звернути свою увагу на терени, що обіцюють їм порятунок та вихід з цеї крізи.

Доки істнувало переконання, що світову крізу можна полагодити поза межами Радянщини, заінтересовання радянськими відносинами не мало під собою особливого реального ґрунту, тим більше, що радянський уряд вважає таке заінтересовання втручанням у „внутрішні" справи Радянського Союзу та загрожує збройним конфліктом.

Класичним прикладом цього може служити останній конфлікт між Радянщиною і фінляндським урядом, що дозволяв собі інтервеніювати в справі карельського селянства. Але під давленням світової крізи мусить повстати питання, чи все, що робиться в сучасних межах Радянщини, є справді „внутрішніми" справами московського уряду. Московські можновладці аргументують це твердження властивою самою лише погрозою війни. Цей аргумент переходово вистарчає, бо культурний світ у протилежність до більшовиків має цілком оправдану відразу до війни. Але кожна погроза повторювана без кінця тратить нарешті своє значіння, а у всякому випадку робиться менше страшною ніж цілком реальна небезпека сталого зросту світової крізи, яка витворює справді дуже сприятливі умови для більшовицького нападу на Европу. З другого боку більшовицька небезпека зменшується по мірі консолідації країн, захоплених крізою під проводом анґльо-саксонських держав. У самому поширенні крізи на цілий світ полягає й можність перебороти її. Московський націоналізм лише доти небезпечний, доки не виявлено його цілковитого противенства до самих засад поступу інтернаціональної господарки.

Ми можемо певно рахувати на те, що сучасна кріза у свому елементарному розвитку спричинить дуже поважні зміни в свідомости культурних народів, змете все штучне, умовне й неістотне та відзеркалить у колективній уяві примус жорстокої дійсности.

Наша найближча доля залежить у значній мірі від того, чи спроможемося зрозуміти ту дійсність та пристосуватися до неї. У межах Радянщини стоїмо разом з іншими поневоленими націями проти відновленого фронту хижого московського націоналізму. Більшовики скріпляють поспішно цей фронт, святкують поминення з московською інтеліґенцією, московських інтелігентів вертають з заслання, відзначають за пильну працю; більшовицькі аґенти провадять успішно переговори з представниками московської еміґрації відносно її повороту та співробітництва з московським урядом; московська інтеліґенція виявляє без порівнання більшу покору й готовість співробітничати з більшовиками ніж в першу добу НЕП-и, бо розуміє сучасне небезпечне становище національного московського уряду. Разом з тим зростає знов хвиля жорстоких переслідувань української інтелігенції, виарештовують найльояльніших українців лише за те, що вони осталися українцями. Московські ліберали та „соціялісти" вже справді не зможуть закинути більшовикам, що вони штучно плекають український націоналізм.

Сучасне піднесення московського націоналізму показує недвозначно, як марні сподіванки тих, що числять на участь більшовиків у відбудові світової господарки, кожна спроба примусити їх до цього викликалаб більший звязок усіх часток московської нації та скріплення більшовизму.

Противенства між світовою господаркою і московським капіталізмом збільшують цілком природно ворожнечу між Московщиною і поневоленими націями Радянщини. Стремління цих націй до вільної участи та співробітництва в світовій господарці ідуть на зустріч потребам її в нових силах та нових теренах діяльности для світового капіталу, але ціж самі стремління загрожують вирвати у Московщини поневолені країни, які вона може тепер безмежно й неподільно визискувати. Поневолені нації є таким чином непереможною перешкодою до нормальної участи Московщини у світовій господарці.

Поважне значіння України та інших поневолених народів Радянщини для поборення світової крізи може в деякій мірі зясувати й заінтересовання українськими справами, що так зросло в останнім році в Европі та в Америці, і то саме в англьо-саксонських державах, що найбільше енергійно поборюють цю крізу. Ця обставина, що беруть тут українську справу в цілому, показує, що чужинці часом можуть бути кращими соборниками ніж деякі українці.

М. Данько.

——o——

Кріза системи капіталізму.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 12. серпня 1931.

I.

Тутешня „Хліборобська Газета" подає, що є тепер у світі пять міліярдів пятьсот міліонів бушлів (один бушель мірить звиш 36 літрів) збіжа, на яке нема покупців; іншими словами, якби хлібороби зреклися жати збіже цього року і наступного року, то всі народи світу ще мали би хліба доволі і досить. Надвишку цукру обчисляють на 6 міліонів тон. Продукція кави цього року виносить 26 міліонів кірців, тобто вдвоє стільки, що звичайна консумція. Стоки чаю в самій Великій Британії переходять 12 міл. кільограмів, супроти 73 міл. у 1926 році. Збори бавовни дадуть цього року 28 міл. валок, тобто 12 міл. більше ніж мин. року. А невичерпані резерви кавчуку (гуми) збільшилися цього року продукцією 130.000 тон, тай ця диспропорція між подажею і попитом безупинно поглиблюється.

До цих дат можна ще додати ось що:

Припаси вугілля накопичуються при копальнях. — Тисячі кільометрів матерій готові дати поживу молям у складах і фабриках. — Фабрики обуви не знають, де примістити свої припаси. — Пивниці заливаються винами, на які нема купців.

А щоб вернутися до збіжа, то є в Америці 20 разів більше збіжа ніж Америка може спожити, в Еспанії тричі стільки. У Франції — країні вимково зрівноваженій з господарського погляду (і не тільки господарського) — є збіжа саме стільки, що треба, але ціни його низькі, і коли французький хлібороб ще не впав жертвою міжнародньої конкуренції, то це тільки завдяки штучним запорам митної охорони.

II.

А проте є в світі Божому багато міліонів людей, яким хибує хліба, і цукру, і кави, і чаю, і палива, і одежі, і обуви, і яким не завадило би долити до води кілька капель вина.

Невже воно не сумно й ганебно, що землю, яка тече медом і молоком, залюднюють голодні й голі?

Не тільки збіжа й одежі є багато в світі — так само багато ожерелля, золота, брилянтів, забагато навіть овочів, бо сади прегарно зародили й родять. А проте майже скрізь, панує недостаток. Бо надмір, обильність, щедроти замість принести трохи щастя людям — спричинили безробіття, джерело нужди й одчаю.

Перед ланом, перед садом, перед винницею селянин киває головою і каже: Знов гарні жнива... Знов зародило... Що з мене буде?

Фабрикант гальмує машини і відправляє робітників. Чорна нужда панує у промислових осередках Англії, Німеччини і тієї Америки, якою ще кілька років тому весь світ захоплювався, думаючи, що вона відкрила нарешті тайну вселюдних гараздів, тобто розвязала соціяльне питання у свому, суто-капіталістичному дусі. Сьогодні тільки здвигають плечима на згадку цих недавніх ілюзій.

Мало цього. Думалось би, що коли всього товару є такий достаток, то принаймні все повинноб бути дешевше в подрібній продажі. Одначе воно не так: зайдіть до крамниці і трібуйте щось купити — ціни ростуть, майже на все.

III.

Нема сумніву: щось кульгає у нашому сла-
вутньому „поступі“ матеріяльному й морально-
му. Тріщить ціла система господарського, су-
спільного — і політичного ладу, витвореного
в новітній епосі білим людством і накинена ним
трохи не цілій земній кулі. Система ця, капіта-
лістична, мала свої вершки і низини, свої ясні
і свої сірі дні, але такого банкроцтва, як оце на
очах нашого покоління, вона ніколи раніше, на-
віть приблизно, не зажила. Капіталізм не зумів
зорганізувати світа. Політично він перепав у ве-
ликому іспиті, який розпочався був 28. червня
1914 року в Сараєві і завершився (часово) 28.
червня 1919 року у Версаї. Вина покотився віз
і котиться далі, серед сльоз, поту, крови і — до
неба вопіючих абсурдів: зпоміж багатьох роз-
важте тільки один, правда, з більших — абсурд-
ну долю нашої тіснішої Батьківщини в абсурд-
ному правно-політичному виплоді Версаю і Сен-
Жермену. Одначе ми — хоч жорстоко й болю-
чо роздавлені пануючою в Европі й світі маши-
ною, то ми таки не одні страждучі на широко-
му світі. Гуверовий заклик неначе підніс перед
людством занавісу — на органічну невдатність
істнуючої системи, на її занедбаність, її без-
глуздість, її злочини. Живемо — хто нині в цьому
сумнівається? — в переходовій періоді з одної
епохи історії людства в другу. Чи буде вона
краща і щасливіша? — хто може відгада-
ти? Одно певне: вона буде інакша.

IV

Не думайте тільки припадком, що уваги ці ваш кореспондент або так собі висмоктав з пальця, або взяв із якоїсь революційної брошури чи газети. Нічого подібного. Майже всі думки, всі помічення, вище зазначені, товчуться в останніх днях, і то щораз частіше, трохи не по всіх хоч як міщанських і консервативних газетах Англії й Франції, про Німеччину й не говорячи. Навіть старий „Таймс“ втратив свою давню, глибоко в силу своєї нації й імперії врощену, супокійну самопевність тай у великі дзвони бє на алярм: „Таймс“ — безсумнівно найпишніший плід, орган і знаряд найпершої в світі капіталістичної держави і нації. А за „Таймсом“ бють у дзвони міщанські органи Франції — цієї Франції, яка ще найменше з усіх великих країн світа поражена банкротством існуючої суспільної системи. Ось напр. сьогодні близький урядові „Журналь“ пером одного зі своїх найбільше читаних співробітників розсипався докорами на адресу пануючої соціяльно-господ. системи, суворими осудами її несуразности й шкідливости, меланхолійними пророченнями її близького й безвідкличного кінця. Читаючи той акт обвинувачення і присуду проти капіталізму, десь певне руки собі затирають з вдоволення члени тієї радянської торговельної місії, яка саме наспіла сюди з Москви. Є їх аж сім, самі великі риби більшовицької економіки. Приїхали вони сюди наслідком нової французько-радянської торговельної угоди (яка касує між ін. і розпорядок проти „демпінгу“) щ би ро'бити великі замовлення для радянської пятилітки, тощо.

Вони певне затирають собі руки з вдоволення. І можуть вони бути вдоволені — принаймні негативно. Бо велика частина їх критик капіталістичної системи виявляється оправданою. Негативно, значить, Ленін, за Сен-Сімоном і Марксом, переміг. Але чи переможе він у позитивному змислі, тобто в своїй програмі нового ладу, нового соціяльного будівництва — зовсім інше питання. І відповіди на нього нема тай ще довго не буде.

Бо те, що досі твориться на тому боці радянських кордонів, своєю безоглядністю щодо людської праці, поту, крови, свободи й самодостойности зовсім не стоїть позаду капіталістичної жорстокости, а хіба навпаки. Та — поживемо, побачимо.

Або й — не діждемося. І не побачимо.

С. З.

—o—

Перед конґресом національностей у Женеві.

Як відомо, щороку, в останніх днях серпня відбуваються в Женеві конгреси зорганізованих національних меншин. І цього року відбудеться в трьох останніх днях серпня семий з черги конгрес національностей (така тепер його офіціяльна назва). Від кількох літ належать до конгресу й українці в Польщі. У 1929 р. їздив туди і представник волинської групи збебізованих українців в особі тодішнього посла Богуславського, що зголосив свій акцес до цієї установи. Одначе тоді президія конґресу не приняла його в члени. Він вернув домів з нічим.

Зате зачуваємо, що на цьогорічний конгрес мобілізуються знов волинські бебіст. українці Певний і Богуславський. Польська преса повідомила, що вони дістали тим разом на конґрес офіціяльне запрошення від секретаріяту конґресу. Чи це правдоподібне — не знаємо. Бо важко булоб зрозуміти льоґіку секретаріяту конґресу, яка перед двома роками наказувала йому і цілій конгресовій президії не приняти п. Богуславського в члени конгресу, тому що він не репрезентував фактично українського населення з Польщі, тільки проурядовий політичний польський табор, і яка тепер чомусь малаб у відношенні до тих самих „репрезентантів“ змінитись. Зрештою на цю тему недоцільно довше писати, бо справу провірять і розглянуть на місці наші українські делегати, які, на випадок потреби представлять конгресові у правдивому світлі політичне і „національне“ обличча пп. Богуславського і Певного.

Крім того зачуваємо, що і на конгрес і на час сесії Ради Ліґи та її пленарних засідань стараються деякі санаційні кола вислати і „малопольського русина“ Михайла Бачинського, комісаря Народнього Дому і посла з ББ. Про це згадували ми вже вчора. Словом бебістичні політичні кола приготовляють, як бачимо, самі поза урядом, зорганізовану на ширші розміри кампанію проти нас. Але попри те слід занотувати і таку, непровірену щоправда поголоску, що, мовляв, усі ті приготовання бебістів до женевської кампанії стоять посередньо у звязку з приїздом до Варшави уповноваженого польського представника при Союзі Народів мін. Сокаля.

Та вернімо до конгресу зорганізованих національностей. Цим разом буде він радити, як ми вже повідомляли, над тим, який тісний звязок має справа роззброєння і світового миру зі справою націон. меншин, а далі буде обмірковувати питання національно-культурного обєднання усіх частин даного народу, розбитого поміж ріжні держави, при чому конгрес братиме на увагу і практичні досвіди з тієї ділянки.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. СЕРПНЯ 1931.

Д-Р ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ. 6)

З дороги на північ.

По годині 22. виринув перед нами Нордкап, остаточний етап нашої довгої дороги. Це на 307 метрів висока сірочорна скеля під 71° 10' півн. ширини, що творить кінець острова Маґерeї (Magerбy), останнього в норвеських островів.

Лише в коротенькім сезоні, коли зїзджають тут туристи з усього світа, щоби оглядати з цієї скелі сонце опівночі, є тут сяке таке життя. Є тут пару шоп на долині при маленькій кладці, де причалюють корабельні човна, та де продають усякі примітивні памятки лопарської роботи, є тут на вершку скелі, куди треба добре дертися в яку годину в гору, почтова агенція, де бють на почтівках стампілю з Нордкапу, і обеліск у память короля Оскара II. Тут ростуть іще всякі ростини, подібні як по наших полонинах; а що це так далеко на півночі, то норвеський закон, признав Нордкап в його ростиною народнім парком.

Та ми трафили нещасливо; мряка, сильні хвилі, що з трьох сторін били в корабель і кидали шалюпи кілька метрів угору, незвичайно ускладнювали причал до берегу скелі — і правду кажучи, був він недоцільний, бо ті смільчаки (між ними і два мої товариші), що вибралися на скелю, крім емоцій мало що більше бачили, як ті, що в ту липневу білу ніч залишилися на кораблі. І але вийшли на Нордкапі ті жидівочки, що в своїх тісних головах з пташиним мозком ладилися на данцінґ, але вийшов і цей молоденький кореспондент, здається від І. К. С., що вічно швиндявся по кораблі і хотів надавати цілій прогульці патріотичний тон, бо хоча прилагив кілька біло-червоних хоругвок, щоби взяти Нордкап у посідання, в останній момент зі страху не кисів з корабля¹). А проте ціль прогульки ми осягнули, хоча була мряка й зимно (всього 7°); хоча розкричалося море і вітер, одначе коли вряди-годи передерлися через густу мряку проміні сонця, тоді на овиді творилася така гарна гра красок, червоної, жовтої, фіолетової, що можна було мати ілюзію справжнього полярного сяєва. А коли я пригадав собі, що передімною — лише безмежний океан на всі сторони, що ген далеко на полудневий-схід починається Мурман, так гарно змальований Немирович-Данченком, аж десь по Біле море із страшними соловецькими островами, а далеко на півночі Шпіцберґ (Свальбард), і бігун, та що я є один з нечисленних українців, що загналися так далеко на північ, то та гадка казала мені забути про всі труди такої далекої дороги.

В год. 6 рано 26. липня звернув корабель у поворотну дорогу. Скоро минули ми знов острів птах, а тому, що радіодепеша повідомила, що на океан тягне буря, то капітан перерізав океан із збільшеною скорістю та коло 11 рано виїхав щасливо знову в залив Гаммерфесту.

Свартізен.

Майже на самому бігуновому колі лежить дикий край Свартізен (чорний лід). Це край високих гір, що сягають до 1600 метрів висоти, та величавих ледняків, що розмірами перевищають славнозвісні альпейські ледняки. Головний ледняк займає поруч із полями снігу та фірну яких 600 квадратових кільометрів, а з нього йде цілий ряд бічних ледняків, що сходять у фіорди та долини гір. Цей дикий гірський світ — це була ціль нашої дороги в повороті з Гаммерфесту.

Та щоби оглядати таке чудо природи, як ледняки Свартізену, треба до цього відповідно приладитися. Бо їх вид домагається від людини скупчення духа, зосередження уваги та пієтизму; не вистане лише миболетне відірвання очей від бріджа, якого товче на кораблі без перерви багато пасажирів, та не вистане схопити величавий краєвид на фотографічну клішу, так само, як фотографують на кораблі невпинно тисячі маловартісні обєкти. Тут треба чогось більше — треба зрозуміти душу природи, її маєстат, та ничтожність людини і треба бути вдячним долі що дала змогу бачити одно з найкращих чудес північного світа.

Керманичі корабля розуміють добре, що треба пасажирів лиш поволі, постепенно вводити в цей зачарований край скандинавської природи. І тому корабель ледви суне по спокійнім морі серед чудового північного дня.

Здалека перед нами рисується цілий ланцюх гір і ледняків; воздух такий чистий та прозорий що бачимо мов на долоні всі подробиці, а хоча в дійсності ми віддалені кільканадцять кільометрів, видно дуже добре безмежне сніжнобіле поле, звідки спускаються в долину у фіорд численні ледняки Свартізену. А згодом корабель підпливає щораз ближче та ближче, перетискається проливами поміж шхери та острови, аж вкінці входить у прегарний чудовий Голяндсфіорд. Чудовий, соняшний день, а море таке спокійне що навіть не чути руху корабля. Прегарні, деінде зелені, денеде дикі збочища фіорду, звідки спливають сніжнобілі водопади, відбиваються у воді, мов в зеркалі. А в глибині фіорду, позащо закритій верхами гір, рисується щораз ближче, щораз імпозантніше величавий ледняк Свартінд та його товариш Гельґеляндсбукен, один на 1600, другий на 1450 метрів висоти.

Вкінці корабель закручує ще раз і перед нами простягається така чудова панорама, що не стає слів, щоби її описати. Корабель минає ще один хребет, що стрімко паде в море, а за ним виринає перший могучий, зелений ледник, відірваний від моря низьким хребтом, покритим гарною ростиною, через який передирається сильний водоспад із ледняка і губиться у морі недалеко невеличкої хатини-захисту.

(Продовження буде.)

¹) Однак це не перешкодило кореспондентові Куберка та ще й доцентові університету, подати безконтичним читачам жмінки фальшивих вістей про лопарські оселі на Нордкапі та про вивішений ними на вершку польський стяг.

З голосів польської преси.

Ще про побут англійських послів у Сх. Галичині.

У „Курері Познаньскім“ з 13. серпня 1931. р. (ч. 368) находимо кореспонденцію зі Львова п. н. „Анкета англійських парляментаристів у Сх. Галичині“ (в ориґ.: Малопольсці). Цей допис для нас незвичайно цікавий. Заки його зреферуємо, мусимо зазначити, що „Курер Познаньскі“ є ендецьким органом, а львівським його кореспондентом є один з членів редакції львівського органу ендеків „Курер Львовскі“. Отже цей кореспондент пише в названому дописі про побут англійських послів у Сх. Галичині з львівського ендецького становища. На початку автор інформує познанців про те, яким чином у світі, окремаж у в англійців, зросло заінтересування українцями, далі спиняється на деяких посуненнях уряду нібито для наладнання польсько-українських взаємин у Польщі. А потім дослівно пише:

„У санаційній пресі аж роїться від статтей, в яких усякі публіцисти розвивають ріжні теорії на тему розвязки українського питання в Польщі. Як досі всі ті теорії не дали ніяких наслідків. Українці зберігають загадкову мовчанку, не зраджуючися зі своїми замірами. А тимчасом останні дні принесли два випадки, які кидають дуже вимовний сніп світла на цілу оправу. Ось до Львова прибули минулого тижня два члени англійської палати громад, посли з „лейбур-парті“, пп. Дейвіс і Барр. Обидва прибули як гості УНДО, обмежуючися виключно до зложення короткої візити львівському воєводі. І хоч „санаційна“ преса, а навіть самі гості запевняли, що прибули в приватному характері, щоби прослідити відносини у Сх. Галичині, то з міродайних джерел відомо, що пп. Дейвіс і Барр були делеґовані до Сх. Галичини як неофіціяльні інформатори Комітету Трьох, зглядно Ліґи Націй і що з доручення вищих чинників студіюють тут справу пацифікації і взагалі українське питання в Польщі, а що найважніше, що оба вони прибули за згодою міністерства закордонних справ, і як твердять, міністр Залеський згодився на їх приїзд ще в Женеві, в часі останньої сесії Ради Ліґи Націй. Не можна заперечити, що побут двох того роду делеґатів, що приїхали в характері слідчих суддів є для Польщі високо упокорюючий. Тільки увага на гостинність не дозволила львівській пресі висловити тієї опінії, як з другої сторони вказати на властиві причини, для яких Польща мусить толерувати такий дуже для неї прикрий стан річи. Ми вказували вже нераз, що пацифікація не придбала нам доброї опінії про нас, як також не посунула української справи ні на крок. Приїзд пп. Дейвіса і Барра унаглядним це ще більше. Обидва делеґ. відвідали низку місцевостей у Сх. Галичині, конферували з українськими політиками а частинно і з польськими. Про враження і факти, які зібрали, розкажуть, певно тоді, коли виїдуть з Польщі“.

„Конференції, ведені при зеленому столику у львівськім готелю Жоржа два рази, були перервані стрілами, які впали недалеко Львова в часі двох нападів, доконаних під Бірчею на почтовий амбулянс і в Трускавці на почту. В одному і другому випадку полилась кров: під Бірчею згинув постерунковий держ. пол. Пол. Ґібчинський, у Трускавці були три особи важко ранені. Слідство ні в одному ні в другому випадку ще не покінчене, але деякі познаки вказують, що маємо тут до діла з виступами українських терористів з УВО, зглядно ОУН (Організація Українських Націоналістів). Глухо кружляють і інші поголоски, які ставлять справу в цілком таємничому освітленні. Якщо дійсно два серпневі замахи булиб ділом УВО, то вони є достаточною ілюстрацією для двох англійських послів, з котрих один (п. Дейвіс) підписав навіть меморіял у справі пацифікації. Одначе, колиб згадані глухі і неправдоподібні вісти на тему двох кривавих нападів мали якунебудь підставу — це свідчилоб, що в українській справі ми є на похилій площині, з якої треба чимскоріше зіскочити, щоби не замкнути себе передовсім у ганебній вулиці без виходу. — Останні події у Сх. Галичині, хоч тісно звязані з недалекою сесією Ради Ліґи Націй і вирішенням українських жалоб у Женеві, доказують, що українська справа вимагає в найближчому часі дуже докладного та річевого розгляду і полагодження, щоби таким чином цей боляк довше не ятрився. Інша річ, що відроблення всіх тих фатальних блудів, які пoповнила в цій справі „санація“, буде коштувати богато часу, терпеливости й енерґії“.

„Народні потяги“.

(Кореспонденція з Риму.)

Головною темою всіх розмов тепер в Італії є... ви думаєте, мабуть, про крізу в Німеччині? — приїзд німецьких міністрів до Риму? — кольосальний дефіцит на 120 міліонів штерлінґів англійського державного бюджету? — про страшну повінь в Китаю, що залишила без всякого пристановища 23 міліони китайців і залила просторонь, що дорівнює цілій Шотляндії? — Нічого подібного! Звичайно і ці теми час від часу повертаються на язик, але головна тема є інша: хто куди виїде в найближчу неділю? І — що особливо замітне та цікаве, — то ця тема цікавить не лише інтелектуальну клясу, що в усіх країнах і народах є найбільше „туристична“, але ви могли би її почути і в розмовах звичайних собі крамарів, дрібних урядовців, ремісників, робітників то-що...

І ось так уже мало не місяць! Можна подумати, що на Італію зійшов дух якогось туристичного божевілля. І то не лише в Римі, але і в Міляні, і в Турині, і в Фльоренції, і в Неаполі і в Вероні, Ґенуї... Не можна зрештою тут перераховувати всіх міст Італії, — бо нема такого міста, якого не зачепила би ця манія. Минулої неділі, наприклад з Риму виїхало 15 тисяч, з Міляно 40 тисяч, з такого собі маленького Барі — 3 тисячі, і з якогось там Сасарі в Сардинії — 2000. А ще хтось казав, що італійці не люблять подорожувати! Міста просто вимінюються в неділю своїми мешканцями: минулої неділі Рим вислав до Неаполю 3.600 римлян, а Неаполь відповів 2.500 неаполітанцями, — відповідь, як бачимо, не зовсім рівна, але вона, мабуть, вирівняється в найближчу неділю. Бо цеї найближчої неділі, що зливається з популярним італійським святом „Ферраґоста“ — в Римі, здається, взагалі нікого не залишиться. Міністерство залізних доріг щодня повідомляє про додачу нових потягів, і щодня всі білети на ці потяги розкуплені. Наче якась пошесть туристична напала... І це в той мент, як туристичний рух у цілому світі вельми помітно зменшився, — нема за що їздити.

Але треба зясувати секрет цієї італійської туристичної манії. Фашистівський італійський уряд пильнує того, щоби піднести загальний рівень народньої культури, і то саме в національних формах, що в наш час поширення великої промисловости є вельми загрожені по всіх усюдах загальною нівеляцією поглядів, смаку, вбрання і звичаїв. Для того він відкрив широко двері всіх картинних ґалерій і музеїв, зніс уся-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. СЕРПНЯ 1931.

ІВАН НІМЧУК.

Памяти Бронислава Янова.

(Замість прощальної промови від Т-ва Охорони Воєнних Могил).

Великим сумом прибила мене вістка про несподівану смерть мого найближчого товариша праці з Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові і його першого голови, бл. п. Бронислава Янова. Вістка тим болючіша, що прийшла до мене на глуху провінцію зі значним опізненням, вже після його похоронів, на яких я очевидно вже не міг бути. Колиж нині читаю опис похоронів Покійного і між промовцями не находжу представника Т-ва Охорони Воєнних Могил, яке він вів справною рукою в найтяжчих початках і розбудував з подивугідною енерґією на цілий край, уважаю потребою своєї душі кинути грудку землі на його могилу і від згаданого Товариства.

З Покійним знався я вже давніше, але зблизила нас і звязала тісніше щойно праця в Т-ві О. В. М. Саме на нараді ініціяторів і членів-основників, яка попередила установчі збори Т-ва, що по довгих заходах добилося нарешті леґалізації близько пять літ тому, обговорили ми вдвійку все потрібне, звязане з уведенням в життя нашого Т-ва, намітили склад першого виділу, розділ рефератів, кампанію в пресі то-що. Вже тоді помітив я, що пок. Янів розумів добре вагу пресової акції для розвитку Т-ва й одобрював усі мої проекти в цій справі, а до деяких і сам давав пізніше ініціятиву.

Самі установчі збори Т-ва О. В. М., підготовані заздалегідь у пресі й особистими заходами, пройшли дуже гарно. Хоч пізно, але й ми забралися вкінці слідом інших народів до праці над упорядкуванням і тривалим закріпленням могил українських полеглих, аби зберегти ці дорогоцінні памятки нашого недавнього минулого для грядучих поколінь. Нововибраний виділ, якого головою вибрано одноздушно пок. Бронислава Янова, забрався дійсно з запалом до праці.

Як тодішній секретар Т-ва скажу, що працювати з пок. Яновом у цьому Т-ві було правдивою сатисфакцією. Не тільки тому, що він відзначався такими гарними прикметами душі, не тільки тому, що робота у нього не йшла, а просто горіла, але й тому, що ця робота видавала свої овочі, що наша акція розвивалася чимраз краще, що за спонукою Т-ва не тільки у Львові, але й у краю пішла жвава й масова праця над упорядкуванням і тревалою охороною наших воєнних могил. А як справно працювала наша централя під безпосереднім проводом Покійного, видно буде найкраще з того, що зараз на другий день після ухвали на виділі всі справи мусіли бути якнайсовісніше і якнайсолідніше виконані, хоч їх нераз було таки немало і давали вони нам чимало роботи. Але всі тодішні виділові працювали радо і з повним вдоволенням, бо бачили, як Т-во з нічого стало розвиватися в поважну краєву установу і як ідеї ним голошені приймаються в усіх кругах нашого народу.

Для пропаганди наших завдань видало Т-во зараз по установчих зборах за ініціятивою пок. Янова мій реферат, який розкинуло по цілому краю, а перед найближчими Зеленими Святами прегарні наліпки на вікна роботи пок. артиста Петра Холодного. Позатим випускали ми в перших часах дуже часто відповідні комунікати в пресі, які інформували громадянство про нашу акцію, ширили ідею Т-ва навіть у найдальших закутинах і взагалі актуалізували справу. Таких комунікатів помістили ми в першому році кільканацять і вони безперечно причинилися дуже сильно до зрозуміння й поширення нашої праці в цілому краю.

Щоби цілій нашій праці надати один напрям, щоби звести її до одного знаменника, скликало Т-во небавком за ініціятивою свого голови ширшу анкету-зїзд з цілого краю. І ця анкета, на якій явилося дуже поважне число учасників, пройшла з великим успіхом, а ухвалені на ній резолюції стали напрямною для дальшої праці у Львові і в краю. Анкета та була дуже добре продумана і переведена, тому не диво, що учасники її висказувалися про неї з признанням і виходили з неї з горячою постановою працювати ще інтенсивніше над реалізацією завдань Т-ва.

Не місце тут розводитися подрібно над тим, що зробило Т. О. В. М. за головства Бронислава Янова. Скажу тільки загально, що в тому часі переведено евіденцію могил наших полеглих на обох львівських цвинтарях і в усіх тих повітах краю, де основано філії Т-ва. А праця та не була легка! Одночасно з тим ведено акцію з централі за засновуванням філій Т-ва у краю. Як енерґійно вів цю акцію пок. Янів і на який податний ґрунт вона впала, доказує найкраще обставина, що до двох літ усі важніші осередки краю покрилися філіями Т. О. В. М., яких основано понад 30. Таким швидким зростом філій не може похвалитися у нас ніяке товариство і в наших відносинах це був просто рекорд! Дальше слід зазначити, що Т-во започаткувало — знов-же за ініціятивою пок. Янова — збіркову акцію на упорядкування обох наших воєнних цвинтарів у Львові. За розмірно дуже короткий час зібрано на згадану ціль кільканацять тисяч золотих і грішми з цієї квоти упорядковано наші могили на Личаківськім та Янівськім цвинтарях і доведено їх до того стану, в якому вони тепер находяться. Ця збіркова акція (т. зв. „членів-опікунів“) виявила, що українське громадянство набрало вже довіря до проводу Т-ва О. В. М., бо бачило наглядно й успіхи його праці. А ця вдатна акція заімпонувала, як це знаю з найпевнішого джерела, і нашим сусідам, які ніколи не надіялися, що короткий поклик Т-ва в цій справі найде такий широкий відгук серед найріжнородніших кругів нашого народу.

А дальше слід згадати про широке листування централі з краєм, про заходи в справі виготовлення і придбання проектів відповідних памятників і памятникових хрестів, за якими філії і приватні люди постійно зверталися до централі, про часті інтервенції у влади, про постійні заходи в справі оживлення львівської філії, про часті засідання виділу і президії Т-ва і т. д. Все те вів пок. голова з великою любовю й енерґією у бюрі „Карпатії“, тому видатки адміністрації, не зважаючи на велику роботу Т-ва, були мінімальні. Чиж дивно, що в таких обставинах праця у виділі була для всіх нас правдивою приємністю?

Заслуги пок. Бронислава Янова для Т-ва О. В. М. величезні. Він його оснував, він пустив цілу його машинерію в рух, він і розбудував його своєю невсипучою працею, своїм організаторським хистом і добрим прикладом. Тому щира дяка й поклін від нас усіх Тіням Покійного, що злучився отсе з Тінями Українських Полеглих, яких заслуги й славу він бажав утревалити по всі часи!

Тарнавка біля Ланьцута 13. VIII 1931.

ку оплату за вхід до них. Тому то він у своїх установах „Доповяворо", що відповідають нашим „Просвітам", але у державному розумінні зі сильною державною охороною і підтримкою, і що находяться при кожній фабриці, при кожній великій інституції, особливо культивує всякі фольклористичні прояви, що ведуть до ширення знайомства й залюблення в красі давніх культурних виявів народнього життя. Тому то він нарешті встановив щонеділі так звані „народні потяги", що майже дурно перевозять екскурсантів з народу для пізнання рідного краю, його краси і культури.

Подам розклад деяких потягів з відповідною ціною. Причому зазначую, що цей розклад що неділі змінюється, так, що щонеділі для екскурсантів представляється спокуса нової подорожі в нове місто. Але деякі з потягів залишаються щоразу, як наприклад потяг Міляно-Венеція, або Рим-Помпеї.

Отже, щоби дати Вам представлення про ціни „народніх потягів", урухомлених для представників усіх клас і ґруп, наведу кілька прикладів:

Рим-Перуджа-Асізі: білет туди і назад — 15 лірів (7 золотих).

Рим-Сієна: білет туди і назад — 20 лірів (10 золотих).

Міляно-Венеція: білет туди і назад — 18 лірів (9 золотих).

Рим-Неаполь-Помпеї: білет туди і назад: 25 лірів (12 золотих).

Венеція-Верона: білет туди і назад — 10 лірів (5 золотих).

Больцано-Верона: білет туди і назад — 12 лірів (6 золотих).

Але досить! Наведених прикладів вистане, щоби кожний міг представити собі незвичайно низький рівень цін. Встановлення цих потягів саме в неділю показує їх справжнє призначення: дати можливість усім тим урядовцям, що гнуть голову цілий тиждень над паперами, всім отим робітникам, що працюють цілий тиждень на фабриках, усім отим дрібним крамарям, що цілий тиждень сторчать за прилавком, — дихнути свіжим повітрям (є спеціяльні народні потяги і на морські пляжі), поширити свої культурні обрії, пізнати свою Італію і її населення, піднестися бодай один день над сірим оточенням, над матеріяльними турботами щоденної буденщини.

Евг. Онацький.

—o—

Неясні перспективи.

Ціни збіжа, як звичайно по жнивах, дальше впали, викликуючи занепокоєння серед широких хліборобських мас. З того приводу директор економічного департаменту при міністерстві рільництва, д-р А. Розе висловив у цій справі таку опінію урядових кол:

Рільники зовсім в праві домагатися повної свободи вивозу збіжа за границю, бо маґазинування збіжевих запасів у краю показалося шкідливим для продуцентів і держави. Цю справу обговорювано на рільничій конференції, скликаній міністерством рільництва в половині червня ц. р., і тоді рішено обмежитися до втримання на внутрішньому ринку ціни світової, побільшеної ставкою експортової премії. Рішено викинути після жнив збіжеву надвишку за границю і не утруднювати вивозу, який може тільки тоді вдатися, якщо внутрішні ціни разом з коштами транспорту перевишать вивозову ціну найвищою ставкою експортової премії. Збіжева політика могла би тільки тоді заломитися, якби ціни в Польщі були тепер нижчі від вивозових цін, побільшених ставкою премії. Одначе так не є. Теперішні ціни, хоча дуже низькі, все ще перевищують повною ставкою премії ціни інших найважніших експортерських держав, в яких обовязує митна охорона. А що про підвищення премії в теперішніх умовинах нема бесіди, то річ ясна, що не хотячи спинювати вивозу, не можна покищо змагати до вищих цін на внутрішньому ринку, ніж маємо тепер.

Годі нині передбачити, чи будемо мати вивозову надвишку, чи ні, бо це залежить від розмірів внутрішньої консумції, головно сільської. Із збіжевої статистики виходить, що сільська консумція жита хиталася в останніх роках між 23 і 52 міл. квінталів, а тимчасом вивозова надвишка не виносила ніколи більше як 3 і пів міл. квінтантів. Лихий врожай бараболі та інших паш, високі ціни годівельних артикулів, які спонукують спашувати збіже, перехід хліборобського населення до інших споживчих засобів, ніж хліб і мука, все те рішає про те, чи при кінці господарського року буде недобір, чи надвишка збіжа. При теперішній господарській кризі важну ролю грає також зменшення міської консумції, яка в нормальних часах рішає найбільше про запотребування збіжевих продуктів. Серед таких обставин рішатися на маґазинування збіжа, щоби звільнитися на переднівку від евентуального довозу, являється ризиковним ділом.

Світові ціни рівняються сьогодні менше більше половині цін минулорічних, одначе нинішні перспективи виглядають кращими від торішніх. Цьогорічний врожай є менший від торічнього, отже є вигляди на рівновагу між подажю і попитом.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

БЕЗРОБІТНИМ ДАВАТИМУТЬ ОДЕЖУ Й ОТОПЛЕННЯ.

Тому місяць при президенті ради міністрів покликали спец. комісію, щоби опрацювала спосіб, як боротися з безробіттям у Польщі. Комісія ця здала звіт прем. Присторові. Звіт іде в напрямі скоординування помочі безробітним в однім році. Польща не має грошей. Зате має багато продуктів і харчових артикулів, яких не може ні продати ні вивезти. Тому комісія радить, щоби безробітним давати зимою одежу й отоплення.

ЗІЗД ЛІКАРІВ У КОСОВІ.

17. серпня почалися в Косові біля Коломиї наради зізду пов. лікарів станиславівського воєвідства при участи делеґата мін-ства вн. справ. Лікарі здають звіти з річної діяльности. Виголосять теж реферати на санітарні, організаційні й подібні теми. Члени зізду відвідали Кути, будуть теж у Жабю, де відвідають „Осередок здоровля".

ПІСЛЯ ЗАЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

З Відня повідомляють, що число жертв залізничої катастрофи в Стирії збільшилося до 14, крім того 7 ранених бореться зі смертю. Ваґони були так сильно збиті, що треба було розтинати їх кисневим апаратом, щоби дістатися до ранених. Удалося щасливо оминути другу катастрофу. А саме залізничник, що їхав розбитим поїздом, хоч був ранений, негайно після катастрофи пігнав до Відня та сигналами, які давав кишеньковою ліхтаркою, здержав другий поспішний поїзд, який певно був би впав на розбиті ваґони посп. поїзду, який розбився у катастрофі.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·99·50—9·00·00, канадійський долар 8·90·00—8·90·50, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·0·500—0·05·00, французький франк 0·34½ 0·35·00, швайцарський франк 1·73·50—1·74·00, фунт штерлінгів 00·00·00—00·00·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 0·00·00—0·00·00.

Золото: 20 корон 36·60·00—36·90·00, 20 франків 35·00·00—35·00·00, 20 німецьких марок 00·00·00—00·00·00 10 російських рублів 47·50·00—47·80·00.

Срібло: Австрійська корона 0·34·00—0·34·50, 5 австрійських корон 1·75·00—1·80·00, австрійський фльорен 1·35·00—1·40·00, російський рубель 1·40·00—1·45·00, копійки за рубель 0·70·00—0·73·00.

Збіже.

Пшениця двірська з 1930 р. 19.75—20.75, жито одноціле з 1930 р. 20.75—21.25, жито збірне з 1931 р. 20.25—20.50, ячмінь двірський одноцілий 14.75—15.25, ячмінь на мливо 13.75—14.25, овес гал. з 1930 р. 15.00—15.50, кукурудза рум. 21.50—22.00, сіно солодке прас. 8.00—9.00, солома прас. 5.50—6.50, гречка 19.00—20.00, ріпак озимий з 1931 р. 23.50—24.50, отруби житні 11.75—12.00, отруби пшеничні 11.75—12.00, крупи греч. 50 проц. 41.00—43.00, макухи льняні 24.00—25.00, мішки нові Страдом „Варта" 1.45—1.55, мішки вживані добрі 1.10—1.30.

НОВИНКИ

— **Численні арештування серед інтеліґенції на Вел. Україні.** Італійська преса повідомляє, що на Вел. Україні переводить ДПУ численні арешти серед інтеліґенції. Між арештованими є відомі українські діячі як Стасюк, Христюк, Чечель, проф. Яворський і Мазуренко. (Італофінор).

— **Воєвода Ружнецький** виїхав з начальником виділу безпеки Роговським і секретарем Кіршнером на інспекцію до Дрогобича, Борислава і Трускавця. Польська преса повідомляє, що поїздка воєводи стоїть у тіснім звязку з останніми нападами в Бориславі і Трускавці.

— **Поперетинали телефонічні дроти.** „Курер Львовскі" з дня 18. серпня ц. р. повідомляє, що невідомі справники поперетинали телефонічні дроти на залізничім шляху між Бориславом і Дрогобичем на відтинку Губичі. Перервані дроти негайно направлено.

— **Українікa.** У женевськім деннику „Трібюн де Женев" у ч. 190 з 13. серпня находимо статтю Евгена Бачинського з нагоди роковин „Острожської Біблії". Стаття подає репродукцію заголовної сторінки Біблії.

— **Відібрали дебіт** трьом закордонним часописам в українській мові, а саме: паризькому „Вістникові Української Громади у Франції", „Стрілецьким Вістям" у Вінніпеґу і — „Комуністові" з Харкова.

— **„Польскі Звйонзек Народови"** розвязали американські власти в стейті Месечузет на домагання прокуратора тому, що статут був суперечний зі законами Зед. Держав.

— **„Кольосей" винаредований для оперетки.** Адвокат д-р Й. Вайс, як правний дорадник і повновласник директорів міських театрів Чапельського та Залеського, підписав 14. серпня умову на аренду будинку театру „Новостей" (Кольосей) при вул. Сонішній. Там гратиме оперетка, як приватна імпреза теперішніх арендаторів міських театрів.

— **Арештували здичілого батька.** У Львові арештували цукорника Р. Ш., якого зловили в хвилині полових зносин з 13-літною донечкою. Вона зізнала, що він робив це від пять літ, а в останніх часах зайнявся теж її 7-літною сестричкою. Лікарські оглядини обох дітей потвердили ці зізнання. Нелюдяність цього батька перевищає звичайну злочинність.

— **14-літній ґімназист — убийником.** У Самборі 14-літній ґімн. учень Хльонди, син пшодовника поліції, вбив 8-літню ученицю нар. школи Кудисівну. Завдав їй кілька ран у голову якимсь тупим знаряддям, потім у корчах присипав листям і піском. Коли його питалися, де Кудисівна, з якою він вийшов на прохід, Хльонди сказав, що він лодкувався з нею, лодка перевернулася й дівчинка потонула.

— **Грабіж у Трускавці.** До інж. Роз. Ґаєрової як виходила з віллі „Діяна" в Трускавці, прискочило двох людей, а один із них вирвав інжинїровій торбинку, в якій було 900 зол. і банковий квіт на кілька тисяч. Поліція придержала напасників аж у Дрогобичі, де вони вечеряли. Це Станислав і Йосиф Стефани. При ревізії найшли в них торбинку з грішми. Поліція обох арештувала.

— **Кінець страйку.** Страйк у тартаках фірми Ґредель у Сколім, який тревав кілька тижнів, закінчився. Робітники згодилися на знижку платень.

— **80 румунських спортменів** приїхало з Чернівець у суботу 15. серпня ц. р. до Станиславова в гостину до польського мотоциклевого клюбу. Зі Станиславова виїхали румунські спортсмени в Карпати, щоби оглянути оселі, положені в гарній, мальовничій долині Пруту.

— **В погоні за посадами** заплатив Олександер Шоль у Варшаві 1500 зол. жінці кондуктора Станиславі Свйонткевічовій, щоби за її високою рукою дістати посаду при міських трамваях. Таксамо його кузин Вінберт забажав цією дорогою дістати посаду і заплатив 2000 зол. за високу протекцію. Аж два роки ждали безуспішно на посаду і щойно тоді переконалися оба варшавяки про високу руку жінки кондуктора. За своє посередництво опинилася Свйонткевічова на цілий рік у вязниці, де буде роздумувати над новими способами посередництва.

— **Скоротити своє життя** забажала Антоніна Дроздаль, жінка робітника у Львові і тому напилася сільного квасу. Нещасливу відвезла карітка до шпиталю. Причиною мабуть родинні невзгодини.

— **Два замасковані і озброєні бандити** напали в ясний день у суботу 15. серпня ц. р. на купців Арона і Ляйзора Штернів та двох селян на дорозі між Тирявою Волоською і Залучем, пов. Сянік. Бандити перешукали свої жертви і забравши ледви кількадесять золотих, дали ногам знати. Поліція арештувала О. Латацького з Тиряви Волоської, Володислава Страміка з Залужа і Мартина Боця з Тиряви Долішньої. Арештовані призналися до грабункового нападу.

— **У Вербові,** станиславівського повіту, застрілив Дмитро Климка через помилку Василя Цюрара, сподіючися, що це його запеклий ворог Василь Ґрабовецький. Климка втік з вязниці в Делятині, де сидів під замітом намаганого вбивства Василя Ґрабовецького з Ланчина. Тепер має ще один грішок на совісти. Поліція шукає вбивника.

— **Страшна залізнича катастрофа.** Міжнародній експресовий поїзд Рим-Відень, до якого долучений є безпосередній вагон Рим-Варшава, віхав у повнім бігу на товаровий поїзд, що стояв на стації Ґес (у Стирії). Льокомотива поспішного поїзду впала з насипу та потягла за собою службовий, почтовий і два особові вагони. З товарового поїзду розбиті 4 вагони. Досі добули зпід звалищ 12 убитих і 11 тяжко ранених. Трупи так змасакровані, що годі їх розпізнати. Причини катастрофи досі не стверджено.

— **Труп у малиннику.** Парібки, що збирали малини, надибали в потоці гром. Яворів (пов. Косів) трупа 14літнього Мик. Кіщука. Здогадуються, що Кіщука вбив Дмитро Кіщук зі Соколівки, який з небіщиком збирав малини. Поліція арештувала Дмитра Кіщука та Василину Кіщук, маму вбитого, як підозрілих у вбивстві.

— **Купувала за фальшиву 50-тидолярівку.** У Вильні бажала купити золотий годинник Стефанія Шимчук і дала золотникові 50 долярів. Показалося що це фальшиві гроші і її арештували.

— **Несамовитий хорий.** З лічниці випустили вояка, Піяба, в Аракажі (Америка). Він зїв при лікарській комісії ось що: 12 яєць, 12 овочів, манга, 3 кг. мяса, 1 кг. рижу, 1/2 кг. книдлів, 6 великих булок ваги 784 гр. і це все попив 12 шклянками води. Розуміється, що його відправили з лічниці до дому, де його дружина обурилася, що не давали йому ковбаси і помаранч, які він любить.

— **Найшли Содому і Гомору.** Папська комісія натрапила на сліди розвалин біблійних міст Содоми і Гомори, знищених землетрусом 2000 літ до Христа. Серед звалищ найшли дощинку з написами — невідомим досі письмом і її досі не відчитали.

— **„Навтілюс" у дорозі.** Шведський корабель, що вернув із ловлі китів подає радіом, що стрічув підводну лодку „Навтілюс", яка не вважаючи на непевну погоду посувається бадьоро в напрямі бігуна.

— **Фальшівники грошей у Румунії.** У Брашеві арештували двоє осіб, які мали фальшиву тисяч-леївку; у звязку з їх зізнанням викрили фабрику цих банкнотів у Путилі і арештували кілька осіб.

— **Впав сніг у Баварії.** В осттанніх днях понизилася нагло температура в Німеччині, а 14. ц. м. впав сніг у Баварії.

— **Розстріли на кордонах Китаю.** ДПУ масово розстрілює втікачів, яких Китай віддає більшовикам. Біля Хабаровська розстріляли групу з пяти людей, що перейшли кордон без дозволу.

— **Слідство проти Вальдемараса.** Появилася поголоска, що проти Вальдемараса ведеться слідство під закидом державної зради, тому що він звернувся до французького консуля з заміткою про порядки на Литві.

— **Пошукують зброї** в робітничих домах в Еспанії. В провінції Астурії відібрали поверх 5000 револьверів. Мін-ство внутр. справ заповіло дальше примусове роззброєння робітництва і скріплення поліції на 300 нових службовиків.

— **Рекорди.** Англієць Кайн Дон поїхав до Америки, щоби здобути рекорд швидкости моторівки, а саме 184 км. на год. В портовому закутку Ню Йорку, на острівці Рікер, живе аж 5,000.000 щурів. Рекордово приростають запаси золота в Франції, за один тиждень приросли на суму 150 міліонів франків. Всього золота має Франція аж 58 міліярдів 550 міліонів. Обіг банкнотів виносить 79 міліярдів франків.

— **„Святе вино".** Під тією назвою відчинено в прогібіційній Америці крамницю, в якій продають кістки вина. Коли таку кістку кинути в воду, вода зміняється у вино. Тим чином продається вино довільної якости і краски під боком прогібіційної міліції.

— **Про війну майбутнього** фашистівський ґенерал де Боно каже таке: „Не буде на війні позиційної боротьби, головною зброєю буде летунство. Його завданням буде нищити ворожі війська, міста і запаси, а також боротися з ворожими літаками. Воздушна і ґазова війна забере багато людських жертв, а матеріяльні втрати будуть довго після війни відбиватися на життю краю, що вели війну. Добре вишколена кіннота буде теж мати більше примінення, як піхота, котра буде лиш утревалювати здобутки інших частин армії. Фашистівська Італія приготовляє своїх маленьких „балілі" до майбутньої війни".

— **Літературна нагорода.** Французька Академія признала нагороду 4000 фр. Карлові Вільдрак за комедію в 3-ох діях. „Бруїлля"; Вільдрак відомий своєю песою „Пароплав завзяття", що від 10 літ іішла з великим успіхом у Парижі та на чужині.

— **Амнестія в Радянщині.** Начальник комісії для амнестії Сольц предложив президії ВЦК-у список робітників і селян, що перебувають в оселях праці і домах поправи в Москві та бездоганним поведенням і охотою до праці в робітних заслугують на зменшення кари. Президія під проводом Калініна рішила вкоротити кару 808 особам, з яких 700 будуть негайно випущені на волю.

— **Пригоди хлопців на Чорному Морю.** Чотирьох молодих хлопців з Констанци ясіли перед 25 днями в човен і пропали серед Чорного Моря. Аж недавно наспіла вістка від румунського консуля в Бургас (Болгарія), що вітер пригнав човен з хлопцями до болгарської пристані Созополь. Вони вибралися на рибу і мали з собою харчів на три дні. Коли вертали з риболовлі, захопила їх буря і понесла на море.

— **Вибухнула амуніція** в магазині зброї в Макао. В часі вибуху згинуло 7 осіб, багато домів ушкоджених, телефонічні лінії до Макао перервані. Шкоди обчисляють на 200.000 фунтів штерл. Нараховують 26 вбитих і 62 ранених.

— **Небажаний врожай.** Великий врожай бавовни в Америці грозить катастрофальною ріжницею цін і руїною великих плянтаторів бавовни. У звязку з тим фармерський уряд у Вашингтоні порадив ґубернаторам 14 стейтів, де найбільше управляють бавовни, щоби часть продукції знищили. Фармери мають зорати третину збору, а зате фармерський уряд обовязується не випустити перед 31. липня 1932 р. на ринок 3 міліонів бель бавовни з торічного збору. Якщо фармери на це згодяться, знищать 4 міліони бель бавовни. При тій нагоді фармерський уряд повідомляє, що спроби стабілізації цін бавовни не вдалися, тому як фармери відкинуть цей проект, грозить їм велика катастрофа.

— **За роззброєння палестинських жидів.** В Наблюсі відбувся зїзд палестинських арабів, щоби зайняти становище в справі озброєння жидівських кольоній палестинською владою. Зїзд рішив уладити дня 15. серпня ц. р. публичні демонстрації, звернутися з відозвою до мусулманського світа, вислати протест до Союзу Народів і домагатися від палестинського уряду роззброєння жидів, або озброєння арабів, грозячи інакше акцією, яку буде вважати доцільною.

— **Повстання на Кубі.** Повстанчі відділи спалили залізничий двірець в Агабана, висадили міст на ріці Ґваракабуя і захопили склади амуніції. Урядові війська напирають на повстанчі загони і змушують до відвороту.

Високі Школи у Відні.

Умовини прийняття на студії у Високих Школах.

Управа українського академічного Т-ва „Січ" у Відні повідомляє, що вписи на всіх факультетах віденського університету тривають від 1. до 15. жовтня; на техніці, де вимагають вступного іспиту з математики, начеркової ґеометрії та рисунків, від 21. вересня до 1. жовтня; у високій земельній та лісовій школі і на ветеринарії в перших днях жовтня, а в високій торговельній школі з кінцем вересня та початком жовтня ц. р. Звертаємо увагу ґімназійним абсольвентам на слідуючі студії, які з огляду на їх високий рівень, роблять Відень науковим центром світової слави. На першому місці слід згадати медицину, далі драматичну і музичну школу, опісля техніку з факультетами: а) будівельний, б) архітектура, в) будова машин, г) електротехніка (спеціяльну увагу звертаємо на новоотворений вкрещевий інститут низького напняття (Schwachstromtechnik), ґ) хемія з відділами для техн. і хемії та теплотехніки, д) математика і фізика з відділами техн. фізика і мірництво. Не мало чужинців притягає висока земельна і лісова школа, до якої прилучено важний відділ культуртехніки. Тесаме треба сказати про ветеринарію та високу торговельну школу, у якій студії тривають тільки три роки і де по дальшім році студій можна набути титул доктора „rerum commerciarum". Також тільки три роки тривають студії фармації на університеті. Дуже високо стоять теж вищі реміснячі школи, як кравецтво, школа для модисток, ґрафічна школа і т. д., де вимагають свідоцтва зрілости. Тут слід зазначити, що прийняття на деякі відділи ремісництва є для чужинця дуже трудним. Щодо такс, то вони не надто високі.

Щоб отримати пашпорт на виїзд, треба в старостві предложити посвідку з якоїнебудь тутешньої високої школи. До одержання такої посвідки треба прислати як найскорше 1) свідоцтво зрілости, 2) метрику, 3) свідоцтво приналежности, 4) дві фотографії і 5) якщо студії перервані через два роки, свідоцтво обичаїв. Перекладанням документів займається наше товариство і затверджує переклад. Місячний прожиток виносить 25 ам. дол. Близші інформації подає: Ukrainischer Studentenverein „Sitsch", Wien XVIII., Theresiengasse Nr. 15. — За Управу: **Іван Крохмалюк**, голова: **Олександер Навроцький**, за писаря.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Антоніна Шахнович, міщанка в Гусятині, померла дня 2/8 п. р. проживши 66 літ. Похорон відбувся дня 4/8 при участи численно зібраних громадян та читальняного хору під проводом о. декана Маліновського і о. пар. Рачейка. Повинні отці піднесли в своїх промовах крім особистих прикмет покійної те, що покійна будучи латинського обряду виховала свої діти на правдивих українських патріотів. В. її П.!

—o—

СПОРТ.

Бібрка. УКРАЇНА II.—СОКІЛ 10:0 (3:0).

На прохання Сокола в Бібрці виїхала II. дружина України на товариські мечеві змагання до Бібрки, які відбулися в неділю 16. серпня ц. р. Численно зібрана публика повитала обі дружини овацийно. Дружину України повитав голова спортової секції дир. Кулинич. Після привіту вручено Україні китицю квітів. Відпоручник України п. Верхола подякував за привіт та підніс вагу спортових зустрічей українських футболевих дружин. Опісля обі дружини займають місця і починається гра. Україна легко переважає і здобуває в першій половині гри трох воріт. В другій половині гри перевага України збільшується, а висліддом цього аж 7 воріт. Ворота для України добули: Воробець 5, Гоцький II 3 і Терлецький 2. З грачів Сокола вибивалися: Корончевський, Бойко, Теодорович і Черкес. Слід надіятися, що завдяки праці дир. Кулинича і п. Козакевича та пильности грачів молода сокільська дружина в Бібрці буде гарно розвиватися та скоро здобуде кращі осяги.

Дописи.

РОГАТИН. (~~Жолотці події в селі Ба~~бухів). Дня 10. ц. м. закватирувався 14 полк уланів у селі Бабухові. Між іншими закватировано кільканацять уланів разом з кіньми у місцевого свідомого громадянина Івана Кордиса. Не зважаючи на те, що коней могли вояки вмістити у стайнях, не хотіли вони цього зробити, а старалися вмістити коні у стодолі, де господар почав був молотити на насіння. Коли Іван Кордис цьому противився, вказуючи, що можна вмістити коні в стайні і не робити йому шкоди в господарстві, вояки витягнули шаблі та револьвери і коней умістили таки в стодолі. **Іван Кордис** поіритований дістав серцевий удар і помер — дня 11. серпня ц. р. зараз по відїзді уланів. Покійний був одним з найсвідоміших селян у Рогатинщині і майже у всіх місцевих установах він тепер або колись провід. Був головою Кружка „Рідної Школи", „Сільського Господаря", членом будови Комітету „Народнього Дому" і т. д. і т. д. На сумну вістку про смерть бл. п. Івана Кордиса, який мав 46 літ, зїхалися численно громадяни з доокоичних сіл, як також представництво повітових установ з Рогатина. Жертву нещасних відносин провадило на вічний спочинок около півтора тисячі місцевих і доокоичних селян і інтелігенції. Над гробом покійного попращав в імені повітових установ пос. Степан Кузик, а в імені місцевих установ Бабухова Петро Іванців з Бабухова. Жалібному походові приґравала орхестра читальні „Просвіта" з Рогатина, а на чолі походу несли представники кілька вінків від місцевих установ, яких був членом.

ЛЬВІВЩИНА. *(Ювилейне свято читальні „Просвіти" в Зашкові.)* В неділю, дня 9. серпня 1931 святкувала читальня „Просвіти" в Зашкові, львівського повіту, ювилей свого 30-літнього існування. Рано після Сл. Божої відправлено соборну Панахиду за померших членів читальні. В часі Богослуження співав гарно хор місц. читальні. Вполудне відбулася святочна академія в просторій салі читальні. Академію відкрив голова чит. о. дек. В. Мармаш, підкреслюючи велике значіння свята. Після Просвітянського Гимну, виголосив святочну промову відпоручник Гол. Виділу і голова філії „Просвіти" п. С. Магаляс. Промовець звернув увагу на правдиву мету Т-ва: просвіту і піднесення культури українського народу, спиняючися довше над поясненням, як слід розуміти культуру і який вплив її на виховання молоді. Хор під умілим проводом п. Гнатишина відспівав: „Ой на горі василечки", „Учітеся брати мої", „Світе тихий"; „Пряла би я куделицю" і „Вкраїно мати". На програму академії складалися ще деклямації Волод. Ламишки „Діточий привіт" (Ю. Шкрумеляка), Ярослави Ціхановської „В роковини Просвіти" (К Малицької), Гені Граб „До праці" (Грінченка) і реферат м-ра Р. Мармаша про історію читальні за 30 літ та її дотеперішні досягнення. Зокрема згадано тут про заслужених для чит. громадян як

М. Творидла, Е. Коновальця, Теод. Лампіку, інж. Форнальчика, Мих. Граба, П. Ціхановського і т. п. Академію закінчено національним гимном. У часі цілої академії панував незвичайно піднесений настрій. Саля була виповнена по береги. Прибули також відпоручники сусідних читалень з привітами, а крім цього відчитано цілу низку письменних привітів м. ін. від Гол. Виділу „Просвіти". Явилися також 2 основники чит., яких щиро привитано і відспівано „многая літа". На закінчення свята пополудні відбувся великий народній фестин, який завдяки добрій підготові і сприяючій погоді пройшов з великим успіхом.

КОСТОПІЛЬ (НА ВОЛИНІ) *(Кооперативна нарада і кооперативне свято.)* Нечасто читається в часописах про нашу Костопільщину. Тому видається неодному, що в нас завмерло народне життя. А тимчасом народня свідомість у нас зростає, наше село дуже живо цікавиться всіми справами. На селі вже добре знають, хто йому ворог, а хто приятель. Зразу пізнаються на фарбованих лисах, хоча би вони говорили й найсолодші слова та обіцяли Бог зна що. Наше село переконалося, що лише власними силами зможе поправити свою долю, здобути краще майбутнє. Тому то й серед дуже тяжких умовин взялися наші села за орґанізування кооператив. На день 26. липня ц. р. на год. 10. рано скликали Повітову Кооперативну Конференцію, на якій явилося понад 50 делеґатів. Конференцією проводив Л. Серветник. На цю конференцію, як делеґат РСУК приїхав пос. Зиновій Пеленський і виголосив довший популярний реферат, в якім вказав, що лише сильна кооперативна організація дасть підстави до кращого життя нашого села. В дискусії забирали голос селяни і виказали повне зрозуміння ваги кооперативної організації. Місцевий лікар д-р Петро Рощинський, який є душею народнього життя Костопільщини, в довшій промові вказав на шляхи, якими Костопільщина зможе поставити сильну кооперативну орґанізацію. У висліді рішили спільно з костопільською кооперативою розпочати спільні закупи для кооператив. Цього самого дня в год. 3 попол. відбулося в Костополі Кооперативне Свято. Саля міського кінотеатру виповнилася по береги селянами. Вступне слово виголосив п. Л. Серветник і вказав на вагу кооперативної орґанізації для народу, який хоче мати кращу майбутність. По кількох дуже вдачно виголошених деклямаціях малими дітьми, виголосив довшу промову делеґат РСУК *пос. Пеленський*, і в популярний спосіб представив вагу сільсько-господарської кооперації як шлях до піднесення добробуту нашого села. Промову делеґата РСУК пос. З. Пеленського присутні нагородили грімкими оплесками та окликами: „Нехай живе Ревізійний Союз у Львові". Місцевий хор під орудою п. Серветника відспівав дуже удачно кілька пісень. Свято закінчила песа „Куди вітер віє", яку відіграли дуже вдатно місцеві люди. Це друге Кооперативне Свято в Костополі дає повну надію, що кооперативні робітники Костопільщини будуть далі жваво вести свою працю і незабаром ціла Костопільщина засіється здоровими, міцними коопертаивами. Напевно свято на слідуючий рік дасть докази, що праця не йде на марно.

А. А.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно-науковий місячник, ч. 4—5 за місяці липень і серпень. Львів, вул. Кілінського ч. 3. Зміст: О. Олесь: Готові будьмо! Яр. Курдидик: Ранок в столиці. К. Чехович: Шахи. Ан. Курдидик: Серце детуна. Б. Ніжанковський: Як сонце впало за хрести. Р. Кедро: Італійський сонет. В тюрмі. Богдан Лепкий: Записки втікача. Б. Гомзин: Привіздн. Б. Лисянський: Хрест і квіти. Яр. Курдидик: Вдяка. Не чую. Г. Костельник: Кредля й Кредліха. Р. Кедро: На народні мотиви. Б. Лисянський: Я не хочу. Батьківські заповіти. З творчости молодих: Калина Дубравська. Спогад. Рожа Коритко: Під легіт вітру. Прощай. Мих. Островерха: Андрея Мантенія. Д-р М. Гнатишак: Сучасне положення европейського театру. В. Л.: Чому та як повстає мова й діялекти. Д-р Н. Думка: Чи знала що в старині про Дніпрові пороги. О. Тах. Жевуський: Начерк відродження католицької думки в світовій літературі. В. Липинський: Консерватизм і поступ. Хроніка. Рецензії. Змагання українців до самостійности в Полтавщині в 60-их роках. В. З.: З новин політичної літератури. Шукання нових підстав держ. орґан.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 17. VIII. 1931 р. масло експортове і десерове пріма 3·50 зол., літра молока 19—20 сот., літра сметани 1·20 зол., копа яєць 3·50 до 3·60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 18. серпня нечинний.

Середа, 19. серпня, година 7·30 веч. „Мазепа", опера Чайковського.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі) сьогодні та в наступних днях нечинний.

Малий Міський Театр сьогодні та в наступних днях нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Вождова бранка", „Іграшка грошей".

КАСІНО: Звукова фільма „Парада Заходу" (Кен Мейнард).

КОЛЬОСЕЙ: „Таємний їздець", „Ріф нарешті сам".

ЛЕВ: „Пісня кабалера" (Кен Мейнард), „Заволока".

МАРУСЕНЬКА: „Неаполь, співаюче місто" (Кепура).

ОАЗА: „Другий веселий тиждень Метро-Ґолдвин-Маєр".

ПАЛЯС: „Пісня народів".

ПАН: „Поганин" і „Закладаємо антену" (Лярель і Гарді).

ПАСАЖ: „Син вожда", „Гор е з дівчатами на виданні".

ХИМЕРА: „Вернися — прощаю все!" (Діна Ґраля).

СТИЛЕВЕ: „Вітер від моря".

УТІХА: „Отруя кохання" (Рамон Новаро), „Дитина на гвавт".

Програма радіо.

Вівторок, 18 серпня 1931.

Братислава (325) 12·30 Концерт радіоорк. **Гільверсум** (298,8) 16·55 Концерт жіночого хору. **Букарешт** (394,2) 18·30 Румунська музика. **Рим** (441,2) 21·00 Концерт. **Мілано** (500,8) 21·00 Симфонічний концерт (Бетовен, Мендельсон). **Харків** (937,5) 15·00, 20·00. Концерт. **Москва** (1481) 20·30 Відчит. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт. 16·00 Відчит.

Середа, 19. серпня 1931 р.

Кенігсберг (217,1) 16·30 Популярна музика. **Ляйпціґ** (259,3) 19·30 Концерт. **Моравська Острава** (263,4) 12·30 Концерт радіоорк. **Братислава** (278,8) 14·30 Концерт. 17·15 Грамофонові плити. **Гільверсум** (298,8) 20·35 Концерт. 21·15 Грамофонові плити. **Бресляв** (325) 19·15 Твори Офенбаха. **Брно** (341,7) 21·30 Концерт квартету. **Страсбург** (345,2) 20·30—22·30 „Еносіля", оперетка. **Льондон** (356,3) 14·15—16·00 Балляди. 18·35 Популярна музика. **Штутгарт** (360,1) 16·30 Концерт. 21·15 Смичковий квартет. **Гамбург** (372,2) 16·00 Популяр. концерт. 20·00 Концерт. **Берлін** (419) 17·10 Діточі пісоньки. 20·00—22·00 Танковий вечір. **Рим** (441,2) 17·30—18·15 Концерт. 21·00 Вечір Росінї. **Прага** (486,2) 20·25 Пісні ріжних народів. **Мілано** (500,8) 20·45 Оперетка Штравса. **Відень** (516,4) 16·00 Концерт солістів. **Рига** (524,5) 19·03 Симфонічний концерт. **Харків** (937,5) 20·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт. **Осльо** (1071,4) 20·00 Радіорх. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 18. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варш. 12·10, 15·10, 17·50, 20·10 Музики з грам. плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·25 Стрілецьке мистецтво світа. 15·45 Передмова до музичної драми Вагнера „Трістан та Ізольда", проф. Шопський. 15·55—16·00 I. акт муз. драми Вагнера, „Трістан та Ізольда", трансмісія з Байрайту. 17·25 „Вселення Айнштайна", д-р Бурденький 18·00 Всячина. 18·20 Пояснення II. акту „Трістана та Ізольди", проф. Шопський. 18·30 II. акт „Трістана та Ізольди". 19·50 „З ґенези ґеніїв", д-р Бельмонт. 20·05 Метеор. комунікат. 20·15 Комунікати. 20·30 Пояснення III. акту „Трістана та Ізольди", проф. Шопський. 20·45 III. акт „Трістана та Ізольди". 20·00 „Міста і рожі", фейлетон. 22·15 Комунікати. 24·30—24·00 Тр. з Варш. Легка і танкова музика.

Середа, 19. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варшави 12·10, 15·10, 16·30 Грамофонові плити. 13·10 Метеор. комунікати з Варшави 15·25 Харбін. 15·45 Львівський ком. пластунів. 16·00 Програма для наймолодших з Варшави. 16·50 Радіохроніка з Варшави. 17·10 Речіталь фортеп. І урецького. 17·35 Оригінали з польської історії. 18·00 Легка музика з Варшави. 19·00 Всячина. 19·20 Життя на селі в творах Орвана. 19·40—20·40 Трансмісії з Варшави. 20·40 Репертуар театрів. 20·45 Літературна хвилина з Варшави. 21·00 Концерт з Кракова. 22·00—22·35 Трансмісії з Варшави. 22·25 Програма на слідуючий день. 22·30 Легка і танкова музика з Варшави.